

УРЕЂУЈЕ ЗМАЈ-ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ.

ГОДИНА ДРУГА

ИЗДАЈЕ ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА.

ГЛАВНИ САРАДНИК
А Б У К А З Е М.

У Н О В О М Е С А Д У
10. Фебруара 1879.

ИЗЛАЗАК И ЦЕНУ
ВИДИ НА ЗАВРШЕТКУ ЛИСТА.

М а н и ф е с т.

Ко се бави с Пестер Лојдом,
Само ако није слеп,
Тај је дозно већ одавно
Како је то журнал леп.
Он од муве гради слона,
А од слона мушицу;
Лаж је храна понајслађа
За његову душицу.
Кад запева коју песму
Не отреса никад кљун.
Pest in Russland!
Pest in Russland!
Сад је само тога пун.
Pest in Russland!
Pest in Russland!
По сто пута сваки дан.
Pest in Russland!
Pest in Russland!
То је његов сладак сан.
Тим он части претплатнике
Описујућ грозне слике
Сваким бројем, сваки дан.

Лојду куга врло прија!
Зато морам ево и ја
Издат овај манифест:
Немојте га Лојдом звати,
Друго ћу му име дати,
Нек се зове **Pest in Pest.**

Т и т у л у с з е в а н д и.

ЈАВНА ПРЕДАВАЊА.

VI.

О картама.

Срећа, велика срећа, што наше госпође немају
увек у руци метле и варјаче, пеглајзе и пратљаче и
подобна убојна оружја, тешко би си онда било мојој
глави и мојим леђима, леле мојим ребрима, кук у
мојим кук овима. Пресело би мени јавно предавање
„о картама“. Али овако се не бојим; јер се надам
да су њима и сада само невине карте у руци, па баш
ако ми и баце коју карту о главу, то ћу ране лако
преболити; шта више још ћу се радовати, ако баце
цео „шпил“ (ма и све „шпилове“ колко их год имају).

Али да се саслушамо. Ви само знате да ћу ја го-
ворити о картама, а не знате хоћу ли говорити „за“
или „рго“, — што но рече један народни посланик
у добра времена. — До душе то још ни сам не знам.
То ћу тек видети кад свршим.

Даклем на ствар, — да се то не дангуби.
Карта је штампана артија, која се у више ег-
земплара држи и прилежно чита не само по кафанама,
касилама и читаоницама, већ и у приватним кућама.
Карта је забавно-поучан лист (са илустрацијама), који
има далеко већу публику и од „Јавора“ и од „Зоре“,
који допире у све кругове, богате и сиромашне, који
се чита дању и ноћу, кадгад до беле зоре, који иде
од руке до руке, а ипак не кошта пет—шест фр. на
годину, него се за њега плаћа по могућству, данас
мање, сутра више, како ко може и како му је бог
дао, тако, да човек (или жена) и не осети како је
новац издао (само наједаред примети да га нема).

Карта је такав лист, који и у Србији може из-
давати свако, ма да и нема пуни 25 година, ма и да
није прошле две године тачно порез плаћао, ма да
није ни један факултет изучио. Из тога се види да је

Стармали.

карта и са друштвеног и са економног и са политичног гледишта нешто добро и опробано, које може своју дојакошњу слободу потпуно уживати без регулесања и ограничавања (ја бар о таким предлозима нисам ништа читао.)

Карта је од оног истог материјала, од кога се праве и банке; зато је излишно говорити о њеној унутрашњој вредности.

Карте се деле на четири боје, т. ј. на црвену и на црну. А све четири боје чине ипак једну партију. Како је то леп пример.

Карте нас уче страним језицима. Јер, вере ми, ни десети човек не би знао што је то н. пр. атанде акус, и т. д. да није то научио у картама.

Карте нас уче лојалности, т. ј. да дамо краљу што је краљево. Сваки карташ зна, да су краљеви моћни и снажни, па зна још и то, да је између свију краљева онај најјачи, који има поред главе и срце; тај се не боји ни тиквеног ни зеленог ни маковог. Карте нас уче и галантерији, то јест, да даме поштујемо као горњаке, а себе у друштву дама да сматрамо као доњаке.

Карте нам облагорођавају душу, јер многи ципија, који целога свог века није просјаку ништа удео, — тај се у картама лепо научи делити.

Карте имају и демократску важност, оне нам показују како први буду последњи, а последњи први.

Нема тога човека, који из карата не би могао исцрпети какву велеважну поуку. У њима ће свако наћи по нешто за себе. Калуђер и испосник ће наћи седмицу.

Пијанац ће наћи двојку и тројку.

Музичар ће наћи терц и белу музику.

Војник ће наћи ма ч.

Кипорезац ће наћи фигуру.

Генерал ће се научити кад треба ретирирати.

Неуглађен младић научиће се како треба правити хонере.

Ако си рибар, можеш пецати.

Ако си естетичар, можеш густирати.

Ако си куварица, можеш рестовати.

Ако си трговачки калфа можеш научити пак(л)овати.

Ако си шлагфер, можеш шлагфовати.

Ако си слагач, можеш сецовати.

Ако си фризер, можеш бреновати, и т. д. и т. д.

Па сад питам ја, и то пуним правом, има ли тог факултета, који би нам могао дати тако лепе прилике за свестрано образовање? Та зар није карта право свеучилиште! И то бива све у некој игри. Јер карта је игра, али не она проста, која се ногама, већ она виша, која се рукама игра. (Ногама, испод стола, помаже се човек, тек по кадкад, кад је у великом малеру).

У карти бивају свакојака чуда, која се иначе не дешавају у свету. У картама је н. пр. зелена боја

црна, — мак изгледа као крст, — макова је на четири ђошка и т. д.

У картама се познају људи. Зар је то мала корист! — Али у картама се познају и жене. А то је још већа корист.

Али, наравно, и карта има своје хрђаве стране. У картама се људи сваде и погрде (још горе него у слободној штампи). У картама се дешавају атентати на краља (још чешће него у Пруској). Па је још карта и прилепчива болест, особито кад је човек „у смоли“ (у пеху) тако се прилепи за столицу да не може кући да се крене.

А што је најжалосније, у картама те могу тако опуљити, да се годину дана осврћеш и за прст уједаш. А то обично бива онима, који нису тај занат добро испекли. Зато је врло умесна она метода, коју су неке матере већ усвојиле, те својим малим ћеркама дају теоретичну и практичну поуку у том послу, гледајући да их зарана што боље у томе усаврше, — да не остану слепе код очију. То је заиста поваледостојно.

Жао ми је што ми данас предавање не иде од руке, јер о овој теми сам хтео много више и још много луђе да говорим. Јер она то одиста и заслужује.

И мени данас не иде говор, као год оно карташу кад не иде карта. Зато морам казати: форпас!

Али да ме не би криво разумели: ја нисам за то, да се слобода картања сасвим укине. Јер картање је заиста врло згодно сретство за прекраћивање и убијање времена, а то је голема потреба за људе словесне и изобразене, који не знају куд ће и шта ће са силним временом. Мој је предлог тај, да се одсада у место на новце игра на зврчке по носу. Ко изгуби партију да добије једну зврчку по носу, а ко добије партију да добије две зврчке. — Уверен сам да ће сваки човек и свака жена волети, да јој се муж кући врати набубреним носом, него са празном кесом. Лаку ноћ!

Стрмл.

Код њега је друго!

После закљученог мира са Прусима г. 1866. један ђенерал бечкога гарнизона враћајући се са дневне муштре увек је код једне пиљарице застајао и воћа куповао.

Једног дана рећи ће му пиљарица:

— Господине ђенералу! Ја би вас нешто молила.

Ђенерал. Кажите слободно, шта сте ради?

Пиљарица. Знате, и ја имам сина војника, пак би рада били да га курталишем.

Ђенерал. А шта фали њему у солдачини? Добива на време све шта му треба. Данас војник најбоље живи. Погледајте само, шта фали мени што сам солдат?

Пиљарица. Е, код вас је друго господине; Ви ни сте ништа учили, али мој је син опанчар!

Чика Ј. . . .

Шетња по Новом Саду.

XVII.

Кад је човек вредан, те ради целог свога века, на крвавим знојем дође до лепога имања, стече кућу и салаш, онда свет обично каже: „Тај се обогатио гулећи сиротињу или се накрао блага и т. д.“ А ма како вредан био, па ако злим удесом пропадне и банкротира, онда тај исти свет вели: „Да је био честит, он би сачувао, што је имао, него је све попио и прокартао несретник!“ Из овога се види, да свету нико не може угодити, јер он о једној истој ствари увек само песимистички суди. Па тако је и са свима другим стварима у животу, тако н. пр. са забавама и играма, што се у месојеђе дају. Ако која женска радо иде на забаве или их приређује у својој кући, онда свет каже: „То је распикућа!“ А ако се клони свега и не појављује се на баловима, него чува кућу, онда опет тај исти свет говори: „То вам је ципија или нека мудрица! Неће да дође на беседу или бал, што јој је жао трошка и неће да потпомогне племениту цел ради које се забава приредила! Или ваљда се код куће карта „фрише фире!“ Или да идемо још даље: Ако који човек не долази у цркву, онда „свет“ вели: „То је безбожник, завукао се гдегод у бирцуз па пије!“, а ако ко иде редовно у цркву, онда опет примећује „свет“: „То вам је неки светац и лицемер! Иде бајаги у цркву, а овамо нема већег кајишара и безбожника од њега!“ — Ако се који млад човек радо са женским разговара, таки веле: „То је лептир, непрестано лети с цвета на цвет; његово је срце прави бирцуз, те један улази а други излази из њега! Није га ни срамота, матор кеша, па и он се удвара девојчицама и младим женицама!“, а ако пак не иде радо у женска друштва, избегава игре и сваки састанак са женскињама, онда и оне саме веле, са „светом“ заједно: „То вам је прави мизантроп, мрзи и на свог рођеног оца! Дрвени филозоф! Он не налази за вредно са женскињама ни речи проговорити, ваљда што анатоми кажу, да је женски мозак 11 лоти лакши од њиховог мушког! Тако „фад“ човека, нисмо још никад видели!“ — Ако ко држи нешто на своје хаљине, те гледи да су му чисте и носи рукавице, таки ће „свет“ рећи: „Гле, штучера мајчиног! Таквог фићфирића нема ни у Паризу!“, а ако не пази строго на боју и хармонију у својем оделу и не носи рукавице, одмах се примећује: „Ала је овај апа-драпа! виси на њему хаљине к'о на мртвом! Гле како су му се руке испуцале, канда је копао кукурузе! Изгледа као да је с вешала спао.“

Е таки вам је „свет“ свуда, па и у шетњи по Новом Саду, сваки дан ћете наћи таквога „света“; на сокаку, у бирцузу, на променади, у цркви, у колеби и у салонима! Нема тога човека, који није никад био оговаран, или што рекао браца Пера — „олајаван“. Да ли је пак добро и целисходно другога оговарати, најбоље се види из ове песме, што су је наше девојке ономад у неки сватови певале:

Немој дико лајати,
Јербо ћеш се кајати:

Још је један тако лајо
Па се после кајо!

Зато је добро да сваки гледи свога посла. Шта се н. пр. тиче Пере лецедера, што Бизмарк има три длаке на глави? Или за што да се љути Мита сапунџија, што Андрашија шурује с Арнаутима? Шта фали шверцеру Доди у Тителу, што је у Астрахану куга, кад он свој шверцовани дуван и со опет за то може продати по скупе по це? Шта се тиче фрајла Персе, што је попин син прокартао ноћас 30 фор.? Или за што да води бригу баба Рава, што натарошев синовац има крива уста? Па онда за што да се срди „Јавор“ и „Срп. Зора“, што г. Б. К. хоће о народном трошку у Русију и у Париз? И т. д.

За то сваки нека води своју бригу, нека ради људски свој посао, па онда неће морати туђу бригу водити и туђу радњу контралисати ни — „Стармали“. АБ.

Абуказемов календар.

Фебруар.

1. Један отац тумачи свом сину, да реч „владика“ значи човека, који је влади дика.
2. Једна шваља тако је замрсила конце, да ће се пре размрсити и ствар вршачке општине, него њени конци.
3. Једна редакција белетристичног листа добила је опет неколико туцета ватрених песама, и оставила их је на своје место (т. ј. на ватру).
4. Лађе већ иду, те смо опет у комуникацији са црним морем; куга, која је већ у Одеси, добро ће радити, ако не усправи Дунавом „лустрајзе“.
5. Хрвати тврде обично, да у Хрватској нема Срба, све су то православни Хрвати, јер живе у Хрватској; добро, ал што сад „Виена“ вели за дра. Ј Панчића да је Хрват, кад он живи и ради у Србији?!
6. Хрватско археолошко (старинарско) друштво пише владици Никанору и адресира му „Гр. и бискупу“. Добро би било, да и ову титулу оставе у свој старинарски музеј.
7. У илици Теплици нестало воде. Оваку несрећу само новосадски бирташи појмити могу.
8. Гђа Миловуковица из Београда доказује, да она није била директор пок. „Прве српске банке“ у Београду.
9. Један Американац изумео је машину ћутања. Једна н — ска госпа, кад је то читала, рећи ће: Баш нам се неда живети на овоме свету.
10. У Н. Саду изишли плакати: „Данас је лудачко вече“. Неко дода оловком: Зар само данас?

Само нека пази.

Једна госпа дозвала ономад бербера, да јој извади зуб. Кад је села рећи ће берберу: „Само пазите, да ми језик не извадите!“

АБ.

Деда Ђајка у Сегедину.

Деда Ђајка нађе се једном у Сегедину. Хођајући тако по вароши смотри у једној кући (код вирштлера) доста кобасица, те пошто је гладан био, сврне да купи што за јело. Све му је скупо било. Најпоследње погоди се те купи 6 комада салфалади. — Он је сам својом руком избројао 6, па плати те хајд. Ал сад му ђаде на ум да незна како се то једе; кували се ил се пече; — та ваљда се не једе пресно. Кобасице у лето јести пресне, та то немож бити, а ко зна јели их онај дебели месар и обарио. Врати се да пита кобасичара. Овај му смешећи се одговори да може јести како хоће. Е није то мени доста вели деда Ђајка „једи како хоћеш“, него дајте Ви мени цедуљу како се то приправља, пак ће моја баба мени уредити онако баш господски; а имам ја добри људи „писмени“ који ће баби прочитати. Продавалац да га се ратосиља, узме парче артије, нешто нањ напише па га даде Ђајки. Овај узме и изиђе на поље са спуштеном левом руком у којој је носио салфаладе, а десном је турао добивену цедуљу у џеп од прелука. Кад ал један вешт ловачки пас, — који се туда шуњао као „кер око месаре“ — шчепна кобасице из Ђајкине руке па — узагреб. Ђајка се тргне, види шта је, па се брже стаде пипати по џепу. Кад нађе цедуљу, а он ће онако јасно, да га лопов још може чути: Ее, јест, да, ал у мене је право, цедуља, да видим како ћеш јести без цедуље, тамо њему Ирода лудог и лоповског, ма да си госпоцки.

Пас је дабоме кобасице однео па и без Ђајке и његове цедуље — појео. Ђајка се још тешио што се лопов неће моћи аснити без цедуље, јер, вели, данас све иде на писмено, па ко то има тај је у праву а не онај што украде. Кад је отишао кући још је с бабом било триста чуда што није знала по оној цедуљи кромпире кувати, по којој је требало купљене кобасице. —

С. В.

Вести из народа.

Приметили смо, да се не само у Новоме Саду, него и иначе по свету, догађају смешне, луде, шаљиве, сакате и недотупавне ствари, те ако ми само новосадске бележимо и зарезујемо, онда изгледа, као да је осим Н Сада цео остали свет озбиљан, паметан, зрео, здрав и дотупаван. За то смо ради под горњим насловом, да доносимо извештаје са свију страна, где наш народ живи и молимо све наше пријатеље из свију села и вароши, у које „Стармали“ допире, да нас извештавају о догађајима у своје месту, а који нису на своје месту, како би им места у „Стармалом“ по заслуги дали.

Тако ћемо овде почети са највећим српским местом, са Вел. Кикиндом. Тамо су грађани склопили једну касину. То је врло лепо. Већина је у тој касини српска. То је још лепше. А сада долази најлепше. У касини имају они књигу за жеље и жалбе, где сваки члан може уписати на своје језику шта би желео или ако има на што да се жали. Међу осталим

налази се онде и ова жеља на мађарском језику: Tisztelt Pénztárnok Ur! Méltóztassék tekintélyes befolyásával odakhatni, miszerint ritka patriotizmussal párosult, loyális érzelmű Ujvidéken megjelenő „Szerbski Narod“ című szerb politicalai lap, Cassinonak számára megszereztessek. **Rajkovits Constantin** lelkész; **Stankovits Simon** g. k. lelkész. Дакле два српска православна попа пишу мађарски и желе лист по своје густу. Сравните ове људе са оним свештеницима нашим, који су се пре више од сто година, тестерисати дали за православну веру! Ал' ако их сравнимо, те усхтемо о томе даље говорити, онда опет цела та ствар не спада у „Стармалог“, зато хајдемо даље.

У Шиду има један попа, за којег кажу, да је премудри ловац. Жао нам је трошка да му донесемо слику његову у његовом обичном т. ј. ловачком оделу. Тиролски шешир, сив капут са зеленом дизгом, чизмама од кордована и наоружан од главе до пете, с торбом ловачком и керовима виде га Шиђани сваки час. Кад га је једна баба први пут видела, прекрсти се и рече: „Тако ми св. Јоакима и Анастасије! Ја управо не знам, је л' ово Хаџи Лоја или наш ишпан? Прости боже согрешеније, ал' ја не смем ни да помислим да је то наш духовни пастир! Ал' тако је то, кад је беспослен, па нема ни јариће да крсти него у лов иде!“

У Београду замолиће ових дана кћи својега оца, да јој узме „Кувара“ од калуђера Јеротија, јер, вели, ова наша куварица не зна скоро ништа да кува. Отац ће на то ћерци: „Мани га се ћерко, ни тај кувар неће бити бољи, а да је ваљан, не би га ни калуђер Јеротије отпустио!“

Аб.

Добро се је „опсетио.“

Газда: Та море ти си отерао десет коза!

Слуга: Десет да.

Газда: А ето дотерао си само девет.

Слуга: Па девет да.

Газда: Та убила те иза плота буца (тамо њега) ваљда видиш да ти једна коза вали.

Слуга: Боже сачувај! Ја не видим да вали.

Газда: О! Ако нисам с обешањакм награисао. — Јоване! (зовне сина) иди молим те у село и доведи десет људи. (Јован оде — људи одма дођу) Газда наставља: Изброј те људе!

Слуга (броји) . . . Има их управ колико и коза.

Газда: Сад ћеш видети. Људи! Молим вас будите добри и уватите сваки по једну козу. (Људи увате — само један оста кратких рукава — јер је наш досетљивац с оном једном у своје време добро бркове омастио).

Газда. Но пуштајито! видиш ли сад валил?

Слуга! Ја још не видим.

Газда: Е па кад невидиш, ди је овом десетом човеку коза?

Слуга: Био и он ватати док је било па неби остао поред толиких коза кратких рукава.

Саопштио

Н. Љ. М.

Чудни су ти наши доктори. Они траже туђу кугу у далекој Русији. А својој рођеној кузи окренуше леђа.

К о к и ц е.

Ево ће скоро да прођу месојеђе, а Андрашијева политика још се није изиграла.

Анђелић је ове године из Беча благословио „своје“ Ајмашане. Том се приликом приметило да су извесни благослови много пријатнији, кад се из што веће даљине шиљу.

Ђ. П. је написао речник страних речи. То је паметно урадио накнадник што је баш њему тај посао поверио. Он ће нам најбоље моћи растумачити н. пр. шта је то: комесар, бламажа, корумпција, шиканерија, перфидија и т. д.

У Кигинди је велика налога око једне удове парохције. Господа су заборавила, да имају бити само једнија жени муж.

„Голуб“ је стекао већ 3000 претплатника, све саме дечице. — Честитамо му на тој малој публици. Али шта ћемо тужан ми са нашом великом публиком.

(Н. Л.) У Кини су лањске године покупили више пореза, него што је у буџет стављено било. Кинеска је влада знала да су Кинези мало суманути, — ал да су тако луди, томе се није надала.

П о в о љ и.

Прије неколико година отидем моме пријатељу у Л... у Фрушкој гори — у госте, кога је све село татом звало. На ручак буде позван и учитељ и више гостију. Ручак је био „свјачески“, између прочег донесу пред учитеља печено прасе.

Уча, који је се већ дотле за благоутробије постарао, рече: Да лепа прасета, могао би га човек ваздан гледати. Домаћин. Учтељу! та шта гледиш то прасе? дед сеци!

Уча. Та неznam тата гди да га начнем? Домаћин. А какво је то питање. Начињи га гди ти је воља.

Учитељ дода. Е па гилт, кад је тако, а ти га тата пошаљи мојој кући, пак ћу га тамо начети.

Гости ударе у смеј, а учитељ нож, на прасе по врату. Сутра дан одемо у цркву, после службе к учитељу, који се срдито, што је и код своје куће — татом послано — прасе трапирати морао. А све ми се чини да је и њему као и нама било по вољи. Један фрушкогорац.

Мило за драго.

Састала се двојца у затвору. Један што је украо сат а други опет краву. Онај што је украо краву наругаће се оном другом са питањем. „Еј пријане! колико има сати?“ — „Та биће по свој прилици време да се мوزه крава“ — одговори упитан. С. Гл.

Чуство захвалности у XIX. веку.

По најновијем маниру.

Један сиромашан ђак, којем је један добротвор купио нов зимски капут, пише званично своме добротвору: „Ви сте мени купили зимски капут — не зна се чијом дозволом“? Речени капут нема једног дугмета, те је изложен „јавном саблажњавајућем догледу мимопролазећих, те с тога је најмање на украс и сходност.“ „Пошто је пак потписаном у дужност стављено: „да бдије на морал“, то вас овим „позива“, да му то дугме што фали што скорије дате оправити и нада се, да ћете ви „оправданом захтевању одазвати се“, јер са капутом тим само ја потписани „као прави и закони власник располагати могу и смем.“ Почем сте за набавку тога капута и ви „допринели“, то вас ја, који „контролу“ над њим водим „овим позивам“, да се потписаном „што скорије изјасните о понашању“ онога, који тај капут има да држи у реду и чистоћи.“

Безобзировић, с. р
Ђак.

Пред судом.

Судија. Ви сте тужени, да сте јутрос увредили општинскога волара, рекли сте му, да је и он у полак во. — Шта велите на то?

Оптужени. Па, господине, ја сам имао право Јер сам видео у господар волара само један рог. А да је имао два рога, онда би био са свим во.

„Н.“

Опклада.

Опклади се чивут Марко са једним тврдицом, да ће га за један сат из Осека у Брод одвести. Ако га пак за један сат не одвезе, то се обвезује тврдици свој златан сат дати.

Знајући тврдица да се за мало време не може тако велик пут превалити, јер је врло често се возио тим путем, а никад од шест сати није брже тај пут прећи могао. Опклади се дакле, и пружи свој златни сат из џепа чивут Марку. Разуме се да је при опклади и сведока било.

Сат поласка се закаже. Марко увати коња у кола, мете свога кладника и сведока и крену се на пут. Кад дођу до прве крчме, ч. Марко заустави коња, пак позове и ону другу двоицу на чашу пива, јер је то позната биртија, гди се увек добро пиво добива.

Ови пристану на позив, па чашу почашу задрже се дуже од по сата. Сад тврдица опомене кочијаша, да су у 10 сати пошли, а сад већ десет и три четврти има, те да до једанајет сати ни у Чешин, а камоли у Брод стићи не могу, те је по томе и опкладу изгубио.

Чивут Марко који је већ тврдицин златан сат у џепу имао рече. Ја сам ипак опкладу добијо. Ја сам се опкладијо тебе за један сат у Брод одвести. Сат си ми дао. А до колико ће мо сати у Брод стићи, то се писам опкладно, то ми је свеједно, та стиго за сат раније, или касније. Ја тебе возим за сат.

Сад се нађе тврдица у шкрипу, те с великом муком

склони Марка да му даде пет фор. и плати ручак и пиво. А уједно се научи памети.

Гудилор.

Распис за награду.

При повцу нисам, али моју најтоплију захвалност обећавам писцу, који буде написао књигу под овим насловом:

Кратка поука, како треба да пишу писма перо-вође појединих српских црквених општина народним добротворима, — или бар како не треба да пишу.

Ову књигу може посветити ауктор коме хоће, па баш и самоме г. Томи Зековићу.

Стармали.

Футошки Баба.

Баба са Јатом, и пријатељ Кавгићем до пред ноћ очекивали су од домаћице и удаваче одговор — па тек кад год пред ноћ истога получе, који баш ништа значно није али га је Баба сиром разумео — да му се ни у шта уздати не треба, дакле друго остало није него барне презати, па даље ићи. —

Баба сад каже брату, да има једна ваљана познаника у Д. С. Ивану, некога Тодора ковача — па да опробају и тамо срећу, може бити да ће се тамо каква девојка наћи — а нису далеко — за сат тамо ће доспети. Јата на ово пристане, и тако са пријагељем Кавгићем опросте се, — поседају у кола, па хајд у Д. С. Иван, у који заиста кроз један сат шта ли преспу. —

Они у тодорову авлију, а Тодор на сву меру надеран опет из бирцуза кући дође, и тако се ту одма најљубазније са бабом поздраве; „пијаној снашици мили деверци“

Пошто су у собу ушли — и пошто је баба приказао свога брата Тодору и мајсторици — а Тодор опет Бабу својој премилој Тоди и домаћици — посаде се за астал.

Тода на миг свога возљубљена Тодора, отрчи што је пре могла у бирцуз, те донесе једно стакло вина, па нуз то тако пијући, поведу диван као рад чега су дошли — тодорова жена Тода била је мајсторска кћи — и носила се сасвим по моди — а тако је и говорила. Сентиванци, када се она за Тодора довела, и зато што им је село о-богатила са једном модом — и спевали су је.

Ковач Тоду, подиго на моду

Подиго је, у кућу на банак и т. д.

Тодор био је човек голем — редко се бријао, а још мање чешљо — готово вавек ишао је гологлав са засука-ни рукави — кожна кецеља али до зла бога отрцана прса му је покривала — зими је ишао у пануча, а лети вавек вјеков бос — нокте на рукама у две у три године можда је кад и срезао — али на ногама никада — па зато и били су му нокти као неке мале качкете изобијани — бркове није никада удешавао, па зато су му се били и отели — као оно Бегечка литија, па су расли у вис и пркосили поздрвама — о чакширама или панталонама, није Тодор ни сањо, то му је последња брига била него ишао је вавек у гаћама, па и те гди су прогореле, ни су се крpile, била је на њима јама — да је могло кроз њи и теле протрчати. —

Мајсторица Тода опет била је малена, ситна — бледа и сасвим што по наши кажу филиграм створење, она се није ни у што почала — фалила је бога када је мирна од Тодора бивала — мало је и наглува била, па се само смешила и слабо је нашто одговарала. —

Тодор, како је разумео, чега је ради Баба дошао — таки он нађе не једну, него и две и три, па ако ће и 10 девојака све на избор, које ће за њега трчећи поћи — него позва и Бабу и Јату да са њиме у бирцуз пођу — тамо је, рече, знаш брата вино друштво, ето ја баш сад отуд дођо; тамо је господин комесар, тамо попа, домин, кнеза и чика Лака — ту ти брата све битеви вино, можеш се све по патосу тоциљати — кава се све на тепсије вуче. Знаш да је Зурко већ језик исплазио трчући у подрум — него ништа се не изговарајте, него поћи ма сат, два, ето нас опет кући — па ће мо лепо онда лећи, па спавати а ујутру ћемо на посао, али знам, и цигуран сам даће нам плодом уродити. Баба је био контен на шетњу, али Јату никако нису могли превслети, па тако Јага остане код куће са мајсторицом Тодом — а Тодор и Баба оду у бирцуз. —

Како је Тодор приповедао, тако Баба и затече све по избор пијанце у бирцузу. Сви седећи Бабу лепу дочекају, те га посаде чак горе под икону, до Деде Врсајка — који је све частио и који је тај дан дурак био.

Деда Врсајко, таки на Бабу навали да га одере, па све га нуди: де синко ни тог лудог алдумаша. Баби се ово већ досади, па ће га запитати, ала бога ти деда, какав је то луд алдумаш?

Вели деда, ако испијеш ову олбу на душек, ја ћу ти онда преповедити. Баба, као Баба, рад је да сазна шта је и какав је луд алдумаш — а опет мучно му је олбу на душек испразнити — али када иначе није он је счела па је и смири.

Деда Врсајко онда заче да му приповеда.

Виш синко, ово је наш Господин комесар из Парабућа, он је данас био овде па је правно инквизицију; пре неки дан овде се потуку, па једна човека зло измлаве — кошуљу му подеру и главу му излупају тако, да је сиромаш мислио да ће сканати.

Комесар као што ти реко, данас дође; све који су тога човека тукли повата, па веже, па богме и почео ји на одају тући. Алба латов сиромаш већ је био сустао толико људе бити и дерати — док на један ма Мија пивар, иначе га зову домин, не рече, ма господине за бога и помагај, пуштај ме све ћу ти казати како је и шта је било, — на које га комесар и пусти. —

Истучени човек наш је сељак и име му се Сима. Када је млад био, треву се у сватови — па како се сватови пратили сретну нашега попу кад је ишао да болестника пречести. Сими неда ђаво мира — него се пред попу стави — па ти га стаде путем кадити — попа је Симу обишао свршио своју дужност, па када се кући врати, он ти Симу

преко кнеза да дотерати — па ти сиромаш Симу на мацка простру, па ти му неки врући 20 до 25 буца одцепе, од тога доба Симу нико иначе и не зове — него поп Сима Писаров.

Када су Мију пивара иначе звана домина пандури одрешили, онда он стане казивати како је Сима бијен био и почне овако.

Господине, видите ви тога човека који нас беди да смо га ми тукли — то није паор, ни обичан човек, он је наш попа већ више од 20 година, он је нас свагда лепо служио и дворнио — нас учио и на свашта упућивао — ја као домин, тако опет мене зову, што сам у младости, доста крадени пасоша написао како онда, тако и сада неби ни за главу ни пера умочио док он неби ми жиг означаио — ни једна овца јагње, гуска, ћурка, није се украли ни појела без његова знања и одобрења.

Сад ми сви, штудирали смо и штудирали, како ћемо се ми нашем попи на толико његови заслуга захвалити, па наумимо једно, које и учинимо, те од Јанка Грње из Пивница украдемо Сивицу кобилу, на нашем старом гробљу убијемо је и лепо је одеремо — па из коже излишимо му појас знате, када се тумбе окрене онд је из крви првен, те му сви у паради предамо и хтедосмо да га са њиме опашемо, шта је њему било, ми незнамо, доста тога да се он стао отимати — па ти тако груне оном ћелавом и лудом главуром и разбије кићин — те је разцопа.

Крв дакле шта се види на кошуљи, то је господине од црвена појаса — а главуру је као што реко и сам расцопао. —

Него ако би ви хтели — а несумњам да нећете, ево вама две десетице, те нас пушћајте све, а њега затворити ма на један сат — само уштруц — а сем тога моја Маца поклониће госпоји један ћилим што га нема ни у Милицији а мој чика Врсајко да ће алдумаш — ако ћете до зоре. —

(Продужиће се.)

Благородно дрво.

Један се тужио своје пријатељу, да он има у својој башти једну јабуку, на којој су му се већ три жене обесиле. „Драги пријатељу“ — одговори други — „молим те да ми даш један каламак од те јабуке.“

Дописка администрације „Стармалога“.

Г. С. Пип. у Београду. — Млоги нам претплатници из Србије јављају, да по неке бројеве „Стармалог“ не добијају. Од стране експедиције овога листа није кривица. Ми нарочито услед тих тужба водимо сепаратну експедициону листу свију претплатника из Србије, и по тој листи се може свако уверити: да експедиција „Стармалог“ лист сваком претплатнику из Србије редовно број по број шаље. Узрок нестајању листова дакле лежи даље од експедиције овог листа.

„Стармали“ излази 10, 20 и последњег дана у сваком месецу.

Годишња цена 4 ф. годишња 2 ф. на 3 месеца 1 фор. а Србију, Црну Гору, Босну и Херцеговину на целу годину 50 гр., на по године 25 гр. на 3 месеца 13 гр. чар.

Писма и све што се тиче уредништва, некасе шаље на адресу Др. Илије Огњановића у Новоме Саду, а коме је наручије Дру Јовану Јовановићу Змају у Београд. Предплату пак и огласе, ваља слати на штампарију А. Пајевића у Нови Сад. Цена је огласима 5 новч. од једне врсте.

👉 Лош се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас. 👈

СТАРМАЛИ

јавља својим пријатељима и непријатељима, да се одлучио и даље живети. Живот му је у толико сигурнији, што у Берлинском уговору нема о њему ни спомена. Гаранција његовог опстанка лежи већ у томе, што није везан ни за гр. Андришија ни за Тису. Програм му је:

Како знамо, тако дамо;

Док смо живи да се отимамо.

УРЕДНИШТВО.

А ми с наше стране јављамо, да ће „Стармали“ од сада излазити три пута у месецу, сваких десет дана на целом табаку дојакошњег формата, а доносиће у сваком другом броју редовно по једну велику слику. Одзове ли се публика боље, доносиће у сваком броју илустрацију.

„Стармали“ ће и даље уређивати и на њему стално као и до сада радити Змај-Јован Јовановић, уз сарадњу Абуказема; дакле неће бити никакве промене у редакцији.

Уз знатно повећане трошкове за поштарину и експедицију, не повишујемо цене листу, него остављамо досадању цену, надајући се, да ће наша поштована читалачка публика накнадити ове увећане издатке наше тиме, што ћесе многобројно са свију страна одазвати претплатом на „Стармалог“

Цена је „Стармалом“ дојакошња:

за Аустро-Угарску	за Србију, Цр. Гору Босну и Херц.
на целу годину — 4 ф.	на целу годину — 50 гр.
„ пола „ — 2 ф.	„ пола „ — 25 „
„ четврт „ — 1 ф.	„ четврт „ — 13 „

За Србију претплату ваља слати непосредно Др-у Јовану Јовановићу, Змају, драматургу народног поштарништа у Београду, а из осталих земаља

Јовановићу, Змају, драматургу народног поштарништа у Београду, а из осталих земаља

КЊИГЕ ЗА ШКОЛУ И НАРОД.

ПОЧЕТНИЦЕ ПРИРОДНИХ НАУКА

излазе једна за другом овим редом:

1. Хемија од Х. К. Роское, професора хемије у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића, шк. референта. Са 36 слика, укорићена 50 новч.
2. Физика од Балфура Стеварта, професора физике у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића, школ. референта. Са 48 слика укорићена. 50 новч.
3. Астрономија од Н. Локиера, члана кр. друштва у Лондону. Српски превод од дра Ђорђа Натошевића глав. школ. референта. Са 47 слика, укорићена. 50 новч.
4. Физикална географија од А. Гејкије, професора геологије у Единбургу. Српски превод од Лазе Пачуа, уредника „Страже“. Са 40 слика, укорићена, 60 новч.
5. Геологија од А. Гејкије, проф. геологије у Единбургу. Српски превод од Л. Пачуа, уредника „Страже“. Са 40 слика, укорићена, 50 новч.
6. Зоологија од О. Смита, професора зоологије у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, професора српске учитељске школе у Г. Карловцу. Са 45 слика, укорићена. 50 новч.
7. Ботаника од Х. А. де Бари, професора ботанике у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, проф. срп. учит. школе у Г. Карловцу. Са 45 слика, укорићена, 50 н.

Претплатна цена на свих 7 књига стоји само 3 фор. за Аустро-угарску, а за Србију и друге крајеве српске 35 гроша или 6 гроша поједина свеска.

Низ ових књига изићи ће у току ове године 1879.

Наруџбине из Аустро-Угарске шиљу се на потписану штампариију, а оне из Србије на књижару В. Валожића у Београду.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА,

као издавач „Књига за школу и за народ“.

Штампариија А. Пајевиића у Новом Саду

продаје са свога стоваришта:

Буквар за српске основне школе	20	нов.
Упутство уз буквар за основне школе	—	10 нов.
Мала катавасија	—	20 нов.
Одабране народне песме за учење на изузет у срп. основним школама	—	10 нов.
Дисциплинарна правила за учитеље српских основних школа	—	10 нов.
„Здравље и напредак наше деце“, за народ написао Др. Милап Јовановић Ватут	—	60 нов.
О дифтеритичној вратобољи, за српске матере написао др. И. Огњановић	—	20 нов.
Индустрија и њени чиниоци у Србији, написао Драгутин С. Милутиновић	—	20 нов.
Русија и балканско питање	—	40 „
Мала библиотека свеска I.	—	10 „
„	II.	10 „
„	III. „Новина“ I.	60 „
„	IV. „Новина“ II.	80 „
„Илустрована ратна Кроника“, седам свезака, 29 табака са 104 слике, у меком повезу	—	3 фор.
Исто у лепим тврдим корицама	—	4 фор.
Очеви и деца, роман од Ивана Тургењева	—	60 „
Из природе, чланци за старо и младо	—	20 „
Како ваља ђубрити	—	20 новч.
Нове метарске мере	—	10 „
Мала Лазарица, песме за народ књ. I. са сликом кнеза Николе	—	10 „
Поријекло Зимонића породице и поп-Богдан Зимонић, са верним ликом попа-Богдана	—	20 „
Како се чува и негује здравље женскиња и мале деце	—	20 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	—	20 „
Увео листак, приповетка	—	40 „
Српски ријечник за кованције	—	10 „
Херцеговачко робље од Чермака мање слике	—	40 „
„	„	80 „
„	„	80 „

вешта српском, немачком и мађарском слугу, могу до-
бити места у штампариији А. Пајевиића у Н. Саду, којој
унапред нека се обратe писмом са постављеним условима.